

curs
2009
2010

Cicle inicial d'Educació Primària

LECTURA A L'AULA

Les aventures d'un ratolí de biblioteca

Autor: Salvador Comelles - Il·lustradora: Maria Espluga - Col·lecció El Vaixell de Vapor, sèrie Blava, 151

●
cruilla
●

Fitxa tècnica

Títol: *Les aventures d'un ratolí de biblioteca*

Autor: Salvador Comelles

Il·lustradora: Maria Espluga

Col·lecció: El Vaixell de Vapor

Sèrie i número: Blava, 151

ISBN: 978-84-661-2014-2

Pàgines: 77

Lectura adequada per a alumnes de 2n d'educació primària

Tant per la temàtica i l'argument com pel lèxic, resulta una lectura molt adequada per aquesta edat. Els elements fantàstics es combinen amb elements reals i s'aconsegueix una reflexió sobre l'amistat, la solidaritat i la conservació del medi.

Relat de fantasia

Temes que tracta:

- L'amistat
- La solidaritat
- La conservació del medi
- El gust per la lectura

L'Aquil·les és un ratolí que viu en una biblioteca. El que més li agrada és llegir i, quan acaba un llibre, se'l menja.

Un dia nota un enrenou estrany al seu voltant i descobreix que estan empaquetant els llibres per traslladar-los a una altra biblioteca. Davant d'això, decideix buscar un altre lloc per viure; prepara les seves coses i inicia el viatge.

Pel camí, li passen moltes peripècies: cau dins d'una claveguera i unes ratotes el persegueixen, li prenen les coses i el deixen sortir a canvi que els aconsegueixi menjar.

En un quiosc, coneix un ratolí que es diu Deuminuts i es fan molt amics.

L'Aquil·les continua buscant un lloc on instal·lar-se fins que troba una bústia. Allà és feliç perquè es menja els diaris, les revistes i les factures dels habitants de la casa fins que una senyora el treu d'allà i li dona un cop d'escombra que el deixa fora de combat. Aleshores una família de ratolins que viuen a la caseta del jardiner l'acull a casa seva i té cura de les seves ferides.

Quan ja està recuperat, llegeix al diari un reportatge sobre la nova biblioteca i decideix anar-hi a viure juntament amb el Deuminuts. El va a buscar a casa seva per explicar-li-ho, però aquest ha fugit. Gràcies a una nota el pot localitzar i els dos amics ideen un pla per entrar a la biblioteca. Finalment ho aconsegueixen amb l'ajuda d'altres ratolins i quan ja estan instal·lats, fan una gran festa per celebrar-ho.

Fitxa
tècnica**L'autor: Salvador Comelles**

Salvador Comelles va néixer a Terrassa l'any 1959. Va estudiar magisteri i filologia catalana.

Explica que l'afició a la lectura li ve de petit gràcies a la revista *Cavall Fort*, als llibres de Folch i Torres i als llibres de la col·lecció «El nus» de l'editorial Laia. Als vint anys va guanyar el premi Cavall Fort amb el recull *Un desembre congelat i altres*. Des d'aleshores ha escrit contes, novel·les i poesia per a lectors entre 7 i 12 anys, ha guanyat diversos premis i alguns dels seus llibres han estat traduïts al castellà, al gallec i al francès.

És professor del Departament de filologia catalana de la UAB i ha treballat en el camp de la comunicació oral, especialment en relació al discurs acadèmic. És autor de materials per a l'aprenentatge del català oral i escrit i és soci de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

La il·lustradora: Maria Espluga

Filla d'una altra il·lustradora, Carme Solé i Vendrell, Maria Espluga va néixer a Barcelona l'any 1968. Va cursar estudis de disseny gràfic a l'escola Elisava i estudis de dibuix a l'escola Massana.

Va publicar el seu primer llibre il·lustrat als divuit anys i des d'aleshores ha col·laborat en més de cent títols entre llibres de contes i llibres de text, d'alguns dels quals n'és també l'autora.

Ha participat en exposicions col·lectives; també ha dissenyat vestuari, escenografia, atrezzo i ninots per espectacles de teatre infantil i col·labora habitualment a les revistes *Cavall Fort* i *Pomme d'Api*.

De les seves obres destaquem: *Un bon dia*, de la qual és també autora del text i *Explica'm una faula*. A més a més, és il·lustradora i autora de la col·lecció «Jo voldria ser» amb títols com *Jo voldria ser mariner*, *Jo voldria ser pagès*, *Jo voldria ser ballarina* i *Jo voldria ser astronauta*.

Guia didàctica

OBJECTIUS DIDÀCTICS DE LA LECTURA

- Gaudir de l'experiència de la lectura d'un conte.
- Donar elements als infants perquè estimulin la imaginació.
- Reflexionar sobre el plaer de llegir com a font d'informació, entreteniment i enriquiment personal.
- Observar actituds d'ajuda desinteressada entre els personatges que intervenen en el conte.
- Descobrir la màgia i la il·lusió de compartir les vivències amb els amics.
- Aprendre nou vocabulari i conèixer el significat de frases fetes.

TEMES

L'amistat

Els dos ratolins protagonistes, l'Aquil·les i el Deuminuts descobriren que tenen moltes coses en comú, que els agrada estar junts i compartir-les fins al punt que s'adonen que pensen l'un en l'altre quan no es veuen i que tenen ganes de viure junts donant-se l'un a l'altre allò que cadascú necessita: «Hi havia llibres, hi havia diaris i hi havia revistes! Aquest era el lloc ideal per a ell i per a en Deuminuts!» (pàg. 47).

La solidaritat

En el conte hi ha situacions on els personatges s'ajuden entre ells de manera completament desinteressada, encara que no es coneixen ni siguin amics prèviament. Se senten solidaris amb els problemes dels altres i s'ajuden quan veuen que un altre ho necessita: «L'havien entrat al seu cau,

l'havien ficat al llit, li havien curat els cops i l'havien deixat descansar.» (pàg. 43).

La conservació del medi

Com a tema addicional i com a realitat molt propera als infants, apareix el reciclatge ja que els dos ratolins fan el seu nou cau a la sala de reciclatge de la nova biblioteca. A la sala hi va a parar el paper que no es fa servir i els ratolins se senten responsables de col·laborar en el seu reciclatge: «—*Ens guanyarem el sou*—va dir l'Aquil·les—. *Quan estiguem instal·lats, els ajudarem a reciclar.*» (pàg. 68 i 69).

El gust per la lectura

El ratolí de biblioteca s'alimenta de llibres. Però no es limita a menjar-se'ls, sinó que primerament se'ls llegeix i aprèn tot allò que li poden ensenyar. Els seus pares també eren ratolins de biblioteca i li han transmès el gust per la lectura: «Va decidir que ell cada nit es llegiria també un dels contes i que després se'l menjaria.» (pàg. 14).

CONTEXTUALITZACIÓ

La novel·la se situa en un poble gran o en una ciutat amb una bona biblioteca, amb clavegueram, quioscos, cotxes, gent i soroll. L'espai al qual es fa referència en tot moment és la biblioteca.

VOCABULARI

El vocabulari és ric i adequat per l'edat. Algunes de les paraules que es poden treballar són:

Noms: *polissó, enciclopèdia, provisions, rebost, cruïlles, paio, teca, col·lega, ziga-zaga, jaç, relat, tafaneria, quiosquer, aixopluc, ració, factura, hospitalitat, assortiment, card, regust, pebroteres, llom, esgarripança, barrina, inauguració, degustació.*

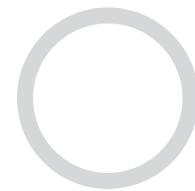
Adjectius o qualitats: *indigestos, insípid, eixarreïts, grogosa, fastigosa, llefiscosos, encarcerat, decebuda, finolis, setciències, colgades, desconcertada, masegat, inconscient, entravessada, exquisit.*

Verbs o accions: *enxampar-lo, enderrocar, abocar, esquitllar, cruspí-se, fullejar-lo, frisava, colar, pintar, encallar.*

Expressions i frases fetes: *anar d'amagat, anar amb compte, amb penes i treballs, feia a l'atzar, tocar el dos, pèl per pèl, estem més vaques, es va posar a l'aguait, Déu n'hi do, notícies fresques, estar al cas, tant sí com no, cames ajudeu-me, amb pèls i senyals, entrar d'incògnit, li va tornar a la boca.*

SUGGERIMENTS I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

- Porteu els alumnes a la biblioteca de l'escola i demaneu-los que busquin llibres agrupats per col·leccions i apuntin els noms de les diferents col·leccions i/o gèneres.
- Expliqueu als nens i nenes què són les enciclopèdies, demaneu-los que n'apuntin els noms, que observin que les paraules estan ordenades alfabèticament i que hi busquin algunes entrades.
- Podeu visitar una biblioteca pública perquè vegin que a més dels llibres també hi ha ordinadors, CD, música i revistes. Comenteu que es poden fer socis de la biblioteca gratuïtament i emportar-se llibres a casa en servei de préstec. També és important que sàpiguen que a les biblioteques s'organitzen activitats gratuïtes per a nens i nenes relacionades amb la lectura com les sessions d'escoltar contes, les presentacions de nous llibres...
- Demaneu al bibliotecari/ària que expliqui als nens i nenes de quina manera tenen ordenats i organitzats els llibres.
- Comenteu que, amb l'ús dels ordinadors, es produeix un gran estalvi de paper i que això és un bé positiu i plantegeu un debat sobre si creuen que en el futur els llibres acabaran desapareixent i les biblioteques no tindran raó de ser o bé si, malgrat els avenços tecnològics, sempre conviurem amb llibres.

Llegeix amb atenció aquest text, extret del llibre *Les aventures d'un ratolí de biblioteca* de Salvador Comelles, i encercla la resposta adequada:

I va ser així com uns dies després, quan ja ho van tenir tot a punt, es va celebrar a la sala de reciclatge de la nova biblioteca una gran festa d'inauguració del cau de l'Aquil·les i el Deuminuts. Tots els convidats eren lectors i menjadors de paper, i es podia triar entre una bona varietat de diaris i revistes. Per a la família de ratolins de la caseta del jardiner, hi havia preparada una plata extra de formatges. Per als amants dels llibres s'oferia a més a més un menú especial de degustació. Com a entrant, hi havia tot de fulls de paper del bo per escollir. Cada convidat n'agafava uns quants i abans de menjar-se'ls, podia llegir en cada full el començament d'un llibre, d'una història. (...)

Un cop llegits i tastats aquests començaments, els convidats triaven quina història els venia més de gust de continuar, agafaven el llibre que l'explicava, que ja era allà preparat, i es posaven a llegir i a menjar.

(Pàgines 71-73)

1 On es va celebrar la festa d'inauguració?

- a) A la sala de reunions de la nova biblioteca.
- b) A la sala de projeccions de la nova biblioteca.
- c) A la sala de conferències de la nova biblioteca.
- d) A la sala de reciclatge de la nova biblioteca.

2 Qui eren els convidats?

- a) Eren lectors i menjadors de salsitxes.
- b) Eren lectors i menjadors de paper.
- c) Eren pintors i menjadors de diaris.
- d) Eren lectors i menjadors de formatges.

3 Què s'oferia als amants dels llibres?

- a) Uns fulls de paper bo on podien llegir el començament d'una història.
- b) Uns fulls de paper de seda on podien veure uns dibuixos.
- c) Uns fulls de paper de xarol on podien llegir el final d'una història.
- d) Uns fulls de paper brut on podien veure escrits uns resums.

4 Què feien al final els convidats?

- a) Agafaven el llibre que tenia les il·lustracions que els agradaven més.
- b) Agafaven el llibre que tenia la portada que els agradava més.
- c) Agafaven el llibre que tenia la història que els agradava més.
- d) Agafaven el llibre que tenia els personatges que els agradaven més.

Animació lectora

OBJECTIUS

- Donar elements als infants perquè estimulin la imaginació.
- Animar els infants perquè descobreixin el plaer per la lectura.
- Relacionar la lectura amb una activitat lúdica.
- Oferir la possibilitat als infants perquè expressin la seva valoració sobre allò que llegeixen.

MATERIAL

L'activitat es pot portar a terme amb els llibres de la biblioteca de classe. Fulls de paper on s'escriuran els inicis de les diferents novel·les o contes.

DESENVOLUPAMENT

- L'activitat és la mateixa que fan els convidats a la festa de l'Aquil·les i el Deuminuts. Prepareu tants llibres com alumnes hi ha a classe. Disposeu els alumnes per parelles i repartiu-los dos fulls. A cada full hi haurà escrit el començament d'una de les històries del fons de llibres de la classe.
- Quan totes les parelles ja han escollit l'inici de la seva història, feu una posada en comú on els alumnes els llegeixin i comentin què els sembla que passarà a la història sencera.
- Demaneu que busquin entre els llibres de la classe fins que cada parella trobi el que correspon amb el seu inici. Aquesta part de l'activitat pot comportar cert enrenou, ja que tots els alumnes han de consultar tots els llibres, se'ls ha de deixar fins que cada parella trobi el seu. Després, cada parella buscarà un lloc tranquil per llegir la història sencera junts.
- Al final feu una altra posada en comú on cada parella comenti com li ha anat la lectura i si la història ha respost les expectatives inicials.

DURADA

Depèn de la rapidesa lectora de l'alumnat, però es pot plantejar en tres sessions:

1a: tria de l'inici de la història i primera posada en comú.

2a: recerca del llibre i lectura de la història.

3a: continuació amb la lectura, si cal, i segona posada en comú.

LECTURA A L'AULA

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CURS
2009
2010

000000

El projecte **LECTURA A L'AULA** neix amb la intenció d'ajudar al professorat en el treball de formar els nois i les noies en la seva **dimensió literària**, a la qual es dóna un especial èmfasi en els nous currículums. La lectura, més enllà de ser una eina indispensable en el procés d'aprenentatge, esdevé una peça vital per a la formació integral de la persona.

Els títols que us fem arribar són el resultat d'un procés de selecció que en garanteix tant la **qualitat literària** com l'**adequació pedagògica** a les característiques de l'alumnat a qui s'adreça. Un equip de docents en actiu n'ha valorat els aspectes de competència lingüística (lèxic, estructura, comprensió, etc.) així com d'altres que incideixen en els àmbits de desenvolupament personal i social dels alumnes.

Cicle inicial

Una nit bestial, Meritxell Martí. El Vaixell de Vapor, sèrie Blanca, 65

Les aventures d'un ratolí de biblioteca, Salvador Comelles. El Vaixell de Vapor, sèrie Blava, 151

Cicle mitjà

Jana, la caçadora de sons, Marta Balaguer. El Vaixell de Vapor, sèrie Blava, 149

Les galetes del Saló de Te Continental, Josep M. Fonalleras. El Vaixell de Vapor, sèrie Taronja, 159

Cicle superior

Tínka, Ed Franck. El Vaixell de Vapor, sèrie Taronja, 160

Els Pirates de Lampedusa, Josep Lorman. El Vaixell de Vapor, sèrie Taronja, 161

L'arbre de la canyella, Anna Cabeza. El Vaixell de Vapor, sèrie Vermella, 143

Xut d'amor, Hubert Ben Kemoun. El Vaixell de Vapor, sèrie Vermella, 142

El projecte compta amb una proposta de treball que recull en primer lloc, les informacions, les orientacions didàctiques i els recursos necessaris perquè el professorat pugui treballar adequadament la lectura de l'obra a l'aula; i, en segon lloc, s'adjunten les activitats de treball individual per als alumnes que han estat organitzades d'acord a tres moments del procés d'aprenentatge: activitats d'anticipació lectora, activitats de comprensió lectora i, finalment, activitats de síntesi lectora.

La proposta de treball, recollida en aquest quadern, es troba a www.cruilla.cat.

Projecte: Editorial Cruïlla
Autora: Mercè Sesé
Edició i disseny: comgràfic

2008, Editorial Cruïlla
Balmaes, 245 - 08006 Barcelona

Telèfon d'Atenció al Client: 902 12 33 36
www.cruilla.cat